

# SADRŽAJ

|                                                                      |           |
|----------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>PREDGOVOR</b>                                                     | <b>1</b>  |
| <b>I DEO</b>                                                         | <b>3</b>  |
| <b>GLAVA I</b>                                                       |           |
| <b>UVOD U EKONOMIKU POSLOVANJA</b>                                   | <b>5</b>  |
| <b>KONTROLNA PITANJA – GLAVA I</b>                                   | <b>7</b>  |
| <b>GLAVA II</b>                                                      |           |
| <b>PREDUZEĆE KAO SUBJEKT POSLOVANJA U PRIVREDI</b>                   | <b>9</b>  |
| <b>Preduzeće i preduzetnik</b>                                       | <b>9</b>  |
| <b>Osnivanje preduzeća</b>                                           | <b>10</b> |
| <i>Osnivači preduzeća i osnivački akti</i>                           | <b>10</b> |
| <i>Firma i sedište preduzeća</i>                                     | <b>11</b> |
| <i>Postupak osnivanja i registracije preduzeća</i>                   | <b>12</b> |
| <i>Potrebna dokumentacija za osnivanje i registrovanje preduzeća</i> | <b>13</b> |
| Dokumenta o osnivačima                                               | <b>13</b> |
| Dokumenta o firmi i sedištu preduzeća                                | <b>13</b> |
| Osnivačka akta                                                       | <b>13</b> |
| Ostala dokumenta                                                     | <b>14</b> |
| Rešenje o registraciji i upis u sudski registar                      | <b>14</b> |
| Početak obavljanja i promena delatnosti                              | <b>15</b> |
| Prestanak preduzeća                                                  | <b>15</b> |
| Zakonski uslovi za prestanak rada preduzetnika                       | <b>16</b> |
| Zastupanje preduzeća                                                 | <b>16</b> |
| Imovina preduzeća i zaštita imovine                                  | <b>16</b> |
| Vođenje poslovnih knjiga i revizija                                  | <b>17</b> |
| <b>KONTROLNA PITANJA – GLAVA II</b>                                  | <b>19</b> |
| <b>GLAVA III</b>                                                     |           |
| <b>OSNOVNE FUNKCIJE U PREDUZEĆU</b>                                  | <b>21</b> |
| <b>Vertikalna podela funkcija</b>                                    | <b>21</b> |
| <i>Funkcija upravljanja</i>                                          | <b>22</b> |

|                                                         |           |
|---------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Sadržaj upravljanja</b> .....                        | <b>22</b> |
| Nosioci (organi) upravljanja .....                      | 23        |
| Skupština vlasnika – akcionara .....                    | 23        |
| Upravni odbor .....                                     | 24        |
| Nadzorni odbor .....                                    | 24        |
| <b>Rukovođenje</b> .....                                | <b>25</b> |
| Sadržaj rukovođenja .....                               | 25        |
| Nosioci funkcije rukovođenja .....                      | 25        |
| Generalni direktor (direktor) .....                     | 26        |
| Odbor direktora .....                                   | 27        |
| Rukovodioci .....                                       | 27        |
| Sadržaj i nosioci funkcije izvršavanja .....            | 28        |
| <b>Horizontalna klasifikacija funkcija</b> .....        | <b>29</b> |
| <b>KONTROLNA PITANJA - GLAVA III</b> .....              | <b>31</b> |
| <br><b>GLAVA IV</b>                                     |           |
| <b>SREDSTVA I UPRAVLJANJE SREDSTVIMA</b> .....          | <b>33</b> |
| <b>Značaj i funkcije sredstava</b> .....                | <b>33</b> |
| <b>Osnovna (trajna) sredstva</b> .....                  | <b>34</b> |
| <i>Kapaciteti osnovnih sredstava</i> .....              | 35        |
| <i>Vrednosti osnovnih sredstava</i> .....               | 35        |
| <i>Amortizacija osnovnih sredstava</i> .....            | 36        |
| <i>Obrtna sredstva</i> .....                            | 38        |
| <b>KONTROLNA PITANJA – GLAVA IV</b> .....               | <b>49</b> |
| <br><b>GLAVA V</b>                                      |           |
| <b>REZULTATI POSLOVANJA I RASPODELA</b> .....           | <b>51</b> |
| <b>Oblici rezultata</b> .....                           | <b>51</b> |
| <i>Raspodela rezultata</i> .....                        | 52        |
| <b>KONTROLNA PITANJA – GLAVA V</b> .....                | <b>61</b> |
| <br><b>GLAVA VI</b>                                     |           |
| <b>PRINCIPI EFIKASNOSTI POSLOVANJA</b> .....            | <b>63</b> |
| <b>Efikasnost i principi efikasnosti</b> .....          | <b>63</b> |
| <b>Produktivnost rada</b> .....                         | <b>64</b> |
| <i>Iskazivanje i merenje produktivnosti</i> .....       | 64        |
| <i>Metode merenja i dinamika produktivnosti</i> .....   | 66        |
| <b>Sadržaj i značaj ekonomičnosti</b> .....             | <b>66</b> |
| <b>Metode utvrđivanja i merenja ekonomičnosti</b> ..... | <b>67</b> |
| <i>Značaj rentabilnosti – profitabilnosti</i> .....     | 67        |

|                                                  |           |
|--------------------------------------------------|-----------|
| <b>Utvrđivanje i merenje rentabilnosti</b> ..... | <b>68</b> |
| <b>KONTROLNA PITANJA – GLAVA VI</b> .....        | <b>77</b> |

## **GLAVA VII**

### **POSLOVNI BIZNIS PLAN** .....

|                                                                   |           |
|-------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Uloga i značaj biznis plana</b> .....                          | <b>79</b> |
| <b>Donošenje i sadržaj biznis plana</b> .....                     | <b>80</b> |
| <b>Metodološki pristupi izradi poslovnog – biznis plana</b> ..... | <b>81</b> |
| Metodologija Svetske banke .....                                  | <b>81</b> |
| Metodologija UNIDO .....                                          | <b>81</b> |
| Metodologija EAR (Evropska agencija za razvoj) .....              | <b>82</b> |
| <b>Uputstvo za izradu Biznis plana</b> .....                      | <b>82</b> |
| Deo I: Uvod: .....                                                | <b>82</b> |
| Deo II: Opis vašeg poslovnog poduhvata: .....                     | <b>82</b> |
| Deo III: Opis vašeg proizvoda/usluge .....                        | <b>83</b> |
| Deo IV: Kupci/Potrošači .....                                     | <b>83</b> |
| Deo V: Konkurencija .....                                         | <b>83</b> |
| Deo VI: Tržišna strategija: .....                                 | <b>84</b> |
| Cene .....                                                        | <b>84</b> |
| Oglašavanje i promocija .....                                     | <b>84</b> |
| Distribucija .....                                                | <b>84</b> |
| Deo VII: Proizvodni proces: .....                                 | <b>84</b> |
| Deo VIII: Prognoza prodaje i finansijske projekcije: .....        | <b>84</b> |
| Deo IX: Poslovna kontrola .....                                   | <b>85</b> |
| Prilozi: .....                                                    | <b>85</b> |
| <b>KONTROLNA PITANJA - GLAVA VII</b> .....                        | <b>86</b> |

## **II DEO** .....

## **GLAVA VIII**

### **INVESTICIJE** .....

|                                                                              |            |
|------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Kapital i investicije</b> .....                                           | <b>89</b>  |
| <b>Vrednovanje investicija i procenjivanje investicionih projekata</b> ..... | <b>92</b>  |
| Komerijalna profitabilnost .....                                             | <b>92</b>  |
| Metoda proste stope prinosa .....                                            | <b>95</b>  |
| <b>Metoda roka otplate investicije (rok povraćaja investicija)</b> .....     | <b>99</b>  |
| <b>Diskontne metode</b> .....                                                | <b>118</b> |
| Metoda neto sadašnje vrednosti (NPV) .....                                   | <b>118</b> |
| <b>KONTROLNA PITANJA – GLAVA VIII</b> .....                                  | <b>129</b> |

|                                               |     |
|-----------------------------------------------|-----|
| <b>GLAVA IX</b>                               |     |
| <b>OUTPUT I TROŠKOVI</b>                      | 131 |
| Kratkoročni period                            | 132 |
| Dugoročni period                              | 132 |
| Ukupni, marginalni i prosečni proizvod        | 133 |
| <i>Kriva ukupnog proizvoda</i>                | 135 |
| <i>Kriva marginalnog proizvoda</i>            | 136 |
| Povećanje marginalnog prinosa                 | 138 |
| <i>Smanjenje marginalnog prinosa</i>          | 139 |
| <i>Kriva prosečnog proizvoda</i>              | 139 |
| Kratkoročni troškovi                          | 140 |
| Ukupni troškovi                               | 141 |
| Ukupni fiksni troškovi u kratkoročnom periodu | 141 |
| Ukupni varijabilni troškovi (TVC)             | 142 |
| Marginalni troškovi (MC)                      | 144 |
| Prosečni troškovi                             | 147 |
| KONTROLNA PITANJA – GLAVA IX                  | 153 |
| <b>SKRAĆENICE I SIMBOLI</b>                   | 155 |
| <b>LITERATURA</b>                             | 159 |